

ΑΥΣΤΡΑΛΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΖΗΛΑΝΔΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΑΤΟΥΝ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΗ

ANZAC Day:**Η Αυστραλία τιμά τους ήρωές της**

Αποφράδα ημέρα η 25η Απριλίου 1915 για την Αυστραλία, αλλά και ημερομηνία - σταθμός για τη σφυρηλάτηση της εθνικής της ενότητας.

Το πρωινό της 25ης Απριλίου του 1915, 15.000 άπειροι αυστραλοί και νεοζηλανδοί στρατιώτες, κατόπιν διαταγής των άγγλων αξιωματικών τους, αποβιβάστηκαν στις ακτές της Καλλίπολης στα Δαρδανανέλια, κατά τη

Στην Ελλάδα, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ελπίζοντας ότι η κατάληψη των Δαρδανελίων θα είχε ως αποτέλεσμα τη διεκδίκηση της Κωνσταντινούπολης έδωσε την άδεια στη Μεγάλη Βρετανία να χρησιμοποιήσει τη Λήμνο ως ναυτική βάση.

Έτσι, στις 4 Μαρτίου 1915 οι πρώτοι Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί στρατιώτες από τις ANZAC (Australian and New Zealand Army

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΛΗΜΝΟ ΜΕ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Στόχος τους να καταλάβουν τα Στενά και να επιτρέψουν στους ρώσους συμμάχους τους στην «Αντάντ» να περάσουν με τα πλοία τους τον Ελλήσποντο και να ανοιχτούν στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο.

Παρά το γεγονός ότι ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος δεν απειλούσε άμεσα την εδαφική ακεραιότητα της Αυστραλίας, η τότε κυβέρνηση της χώρας αποφάσισε, ως μέλος της βρετανικής κοινοπολιτείας και λόγω συνταγματικής της υποχρέωσης απέναντι στη Μεγάλη Βρετανία, να λάβει μέρος στον πόλεμο. Στην Καλλίπολη θα ήταν η πρώτη φορά που η νεοσύστατη Αυστραλιανή Αυτοκρατορική Δύναμη, όπως ονομάστηκε η στρατιωτική δύναμη των Αυστραλών που στάλθηκε στην Ευρώπη, θα έπαιρνε μέρος σε πολεμική αναμέτρηση.

Όλα ξεκίνησαν ένα πρωινό του Νοεμβρίου του 1914, όταν από το λιμάνι Όλμπανι της Δυτικής Αυστραλίας έφυγαν η 1η Μεραρχία Πεζικού και η 1η, η 2η και η 3η Ελαφρά Ταξιαρχία Ιππικού. Στις αρχές Μαρτίου του 1915 δόθηκε η ειδοποίηση από την κεντρική διοίκηση των συμμαχικών δυνάμεων για την εκστρατεία κατάληψης των Στενών των Δαρδανελίων και η στρατιωτική δύναμη των Αυστραλών και Νεοζηλανδών θα χρησιμοποιούνταν γι' αυτή την επιχείρηση.

Corps) πάτησαν για πρώτη φορά το πόδι τους σε ελληνική γη. Το λιμάνι του Μούδρου με τα απάνεμα νερά του, τους υποδέχτηκε. Η στεριά, όμως, δεν ήταν και τόσο φιλική γι' αυτούς. Η ξερή γη, έντονο χαρακτηριστικό της Λημνιακής φύσης, οι γυμνοί λόφοι και η έλλειψη νερού δεν υπόσχονταν την καλύτερη διαμονή. Οι πρώτες εντυπώσεις του στρατιώτη Τ. Α. Μάιλς για τους Έλληνες:

«Οι κάτοικοι του νησιού ζουν σε πρωτόγονες συνθήκες. Έχουν μικρά σπίτια και αρκετοί από τους άνδρες φορούν προβιές αρνιών και περπατούν ξυπόλυτοι ή φορούν σκληρά παπούτσια».

Οι ξένοι στρατιώτες άρχισαν σιγά-σιγά να ξεθαρρεύουν και να συναναστρέφονται τους ντόπιους. Ο σηματοδότης Ν.Κ. Χάρβεϊ γράφει στα απομνημονεύματά του:

«Δεν είχαμε αρκετά ξύλα, σε αντίθεση με το αλκοόλ που ήταν μπόλικο, κάθε μαγαζί στη Λήμνο μέχρι το τέλος του Μαρτίου πουλούσε μπίρα και κονιάκ. Υπήρχε έλλειψη καύσιμων ξύλων. Οι κάτοικοι χρησιμοποιούσαν μικρά κομμάτια κάρβουνου για να μαγειρέψουν. Μετά ήρθε το Πάσχα τους και με μεγάλη περιέργεια παρακολουθούσαμε τον τρόπο με τον οποίο το γιόρταζαν. Οι καμπάνες των εκκλησιών τους χτυπούσαν συχνά και για δύο περίπου μέρες δεν σταματούσαν

καθόλου. Την ημέρα του Πάσχα ήρθαν στο στρατόπεδο οι Έλληνες και μας πρόσφεραν κόκκινα αυγά και άλλα δώρα».

Στις 20 Απριλίου 1915 το λιμανάκι του Μούδρου πλημμύρισε από πολεμικά πλοία των συμμαχικών δυνάμεων. Ο Τ. Α. Μάιλς γράφει: «Κανένα άλλο λιμάνι του κόσμου εκείνες τις μέρες δεν είχε περισσότερα πλοία απ' αυτό το λιμανάκι της Λήμνου».

Είχε έλθει η ώρα της μάχης. Οι Αυστραλονεοζηλανδοί ξεκίνησαν από την ελληνική γη το απόγευμα της 24ης Απριλίου για να επιτεθούν στην Καλλίπολη και να πάρουν τον έλεγχο των Στενών από τους Τούρκους.

Οι επιχειρήσεις, που κράτησαν έως τον Ιανουάριο του 1916, στέφθηκαν από παταγώδη αποτυχία. Κάπου 2.000 Αυστραλοί βρήκαν τραγικό θάνατο εκείνο το πρωινό της 25ης Απριλίου 1915, αφού οι Τούρκοι, που ανήκαν στο αντίπαλο στρατόπεδο των «Κεντρικών Δυνάμεων», τους περίμεναν κρυμμένοι στις ακτές της Καλλίπολης και τους αποδεκάτισαν. Τους επόμενους μήνες άλλοι 11.000 αυστραλοί και νεοζηλανδοί στρατιώτες άφησαν την τελευταία τους πνοή στα μέρη εκείνα. «Χρειάστηκαν 10 χρόνια για να παρθεί η Αρχαία Τροία που βρισκόταν στα ίδια Στενά. Τώρα καταλαβαίνω πόσο δύσκολο είναι να κατα-

κήσουμε τα Στενά αυτά» παραδέχτηκε ο στρατηγός της συμμαχικής δύναμης, σερ Ιαν Χάμιλτον, μετά την πρώτη μάχη στα Δαρδανέλια.

Η σφαγή στάθηκε αφορμή για να δημιουργηθεί κλίμα εθνικής ομοψυχίας στην Αυστραλία και να πάρει σάρκα και οστά το όνειρο της δημιουργίας του Αυστραλιανού έθνους. Το 1901 οι βρετανικές αποικίες της Αυστραλίας είχαν ενωθεί και είχαν δημιουργήσει το ομόσπονδο αυστραλιανό κράτος, που όμως δεν είχε ακόμα συνοχή, κάτι που του έδωσε η θυσία της Καλλίπολης.

Στην απόβαση της Καλλίπολης πήραν μέρος και 12 ελληνοαυστραλοί: ο δεκανέας Τζακ Μαρκ, ο υποδεκανέας Τζον Ζαβιτσάνος και οι στρατιώτες Πέρσυ Κουκουσάκης, Κώστας Αρώνης, Γιώργος Κρόιτον, Ρόμπερτ Κρόκος, Άθα Χάλκας, Λεωνίδας Μανούσου, Γιώργος Πάπας, Πίτερ Ράντος, Ρόι Ραλφ και Αναστάσιος Ρεμπέα. Ο μόνος άτυχος υπήρξε ο 24χρονος μάγειρας Πίτερ Ράντος, που έπεσε στο πεδίο της μάχης.

Κάθε χρόνο στις 25 Απριλίου η Αυστραλία τιμά με εκδηλώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο την επέτειο αυτή, με επίκεντρο την Καλλίπολη. Στη Λήμνο, όπου αποτέλεσε πέρασμα για την απόβαση της Καλλίπολης και πολλοί Αυστραλοί βρήκαν καταφύγιο μετά την καταστροφή, υπάρχουν δύο στρατιωτικά νεκροταφεία και ένα μνημείο για να θυμίζουν το πέρασμα των Αυστραλονεοζηλανδών από την ελληνική γη.

ΣΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ, ο στρατιώτης Τζο Κλαρκ (κέντρο πίσω) στα χαρακώματα στην Καλλίπολη τον Αύγουστο 1915.

ΜΕΤΑΚΟΜΙΖΕΤΕ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ;

Μεταφορές προσωπικών ειδών με πλοίο • Πακετάρισμα και Φόρτωση
• Επιπλέον βάρος για σπουδαστές • Ασφάλειες • Οικιακά σκεύη •
Εμπορικά Φορτία • Αυτοκίνητα • Μοτοσικλέτες

Ελάτε σε επαφή μαζί μας σήμερα για δωρεάν
κοστολόγηση για τον προορισμό σας.
Μιλάμε τη γλώσσα σας!

Greece - Piraeus from \$199 1CBM
Greece - Piraeus from \$389 2CBM
Greece - Piraeus from \$579 3CBM
Greece - Piraeus from \$4,199 20' sll Id.
Greece - Piraeus from \$6,835 20' sll Id.

* Prices are quoted from Sydney to port via sea freight uncrated. Conditions apply. Please contact Hellas for more information.

40 Arncliffe Street
Wollri Creek NSW 2205
02 8507 1399
www.hellaseurope.com.au